

INFORME ANUAL 2020

*Transformam les Illes Balears en un
referent mundial de conservació marina*

Anfós Ilis (*Epinephelus costae*) a la Reserva Marina de l'Illa del Toro,
Mallorca. Foto: Miquel Gomila.

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	4	ESPÈCIES EMBLEMÀTIQUES	45
		Recerca de cetacis	46
		Recuperació d'ous de tauró i rajada	47
		Estudi de taurons d'alta mar	48
		Taurons i rajades que passen per llotja	49
LA FUNDACIÓ	6	CONÈIXER PER ESTIMAR	51
Qui som	9	Programa marí per a Menorca	52
Estratègia i prioritats	10	Minigüies de fauna i flora marines	53
El disseny de les Balears del 2030	12	Dive camps a Formentera i Mallorca	54
Com feim feina	14	Arxipèlag blau	55
El nostre equip	16	El Fòrum Marí, un espai de reflexió	56
PROJECTES	18	Festival de Cine de Menorca	57
SEMBRAM FUTUR	21	Congrés d'Ornitologia	59
Informe Mar Balear	22	REFORÇAR LES ONG	61
Ciència ciutadana marina	24	Formació per a ONG	62
MARE, Certamen Audiovisual per a la Conservació de la Mar Balear	26	CONTAMINACIÓ I PRESSIONS	65
LA PROTECCIÓ DE LA MAR	29	Cap al residu zero	66
LAB d'àrees marines protegides	31	Menorca sense Plàstic	67
Una responsabilitat compartida	32	La qualitat de l'aigua de Menorca	69
Xarxa Dragonera Blava	33	Les pressions del medi marí	70
CAPITAL NATURAL MARÍ	35	Cent dies de recerca a bord de la Stenella	71
AMP en xarxa	36	FINANÇAMENT	72
Economia blava a les Pitiüses	37	Resum financer	74
PEIXOS PER A DEMÀ	39	Inversió per projecte, illa i línia estratègica	76
Guardians de la mar	40	Promovem la filantropia ambiental	77
Pescadors compromesos	41	Dona'ns suport	78
Posar fi a la pesca il·legal	43		

Tenir un medi marí sa és fonamental per a la prosperitat de les economies mediterrànies i el benestar de les comunitats costaneres. Les Illes Balears no són cap excepció a aquesta regla, encara que el paper essencial que la mar i la costa tenen en la nostra vida sovint passa desapercebut. La pandèmia global que ha sacsejat el món des de l'any 2020 ha posat en evidència els vincles que hi ha entre la salut de l'entorn natural i l'estabilitat dels sistemes econòmics i socials. També ha exposat les vulnerabilitats de les nostres economies i ens ha ajudat a apreciar més la natura, sobretot l'extraordinària bellesa de l'arxipèlag balear.

Encara que durant la pandèmia de la COVID-19 s'ha reduït l'activitat humana a la mar Balear, això no s'ha traduït en cap canvi significatiu. Els dofins han arribat més a prop de la costa a causa de la manca de renou, la reducció de les pertorbacions ha millorat la transparència de l'aigua i ha permès que creixin algues a més llocs, i els ocells marins han fet niu a més zones. Però aquestes petites millores han estat anecdòtiques i poc duradores. La recerca que hem duit a terme mostra que les pressions sobre la mar Balear i el seu entorn marí meravellósament divers encara són fortes, i que necessitam continuar treballant a fons per fer-hi millores persistents.

Per sort, la crisi de la COVID-19 no ens ha aturat. En el context actual, la nostra missió continua sent més important que mai i estam encara més convençuts que la mar Balear pot esdevenir un referent mundial de conservació marina. Durant aquest any decidim hem continuat la nostra feina i l'hem ampliad; hem aconseguit donants nous i una inversió total d'un milió d'euros per a l'any 2020. Estam molt satisfets d'haver rebut el suport de la fundació local Fundatur i la d'altres famílies de les Balears durant l'any 2020. Marilles és una iniciativa col·laborativa oberta a qualsevol classe de contribució i suport financer. Animau-vos a formar-ne part!

Rogier van Vliet, president

De l'any 2018 ençà, hem invertit més de dos milions d'euros, hem donat suport a trenta organitzacions i hem creat quaranta-nou projectes per millorar el medi marí a la mar Balear. Aquest informe és un recull exhaustiu de l'excel·lent feina que els nostres socis fan *in situ*, a més de les iniciatives col·laboratives que hem posat en marxa. L'*Informe Mar Balear*, la iniciativa de fotografia submarina de MARE i el programa de ciència ciutadana marina representen els fonaments per al canvi a llarg termini que volem presenciar.

Els resultats d'una avaluació externa extensiva a la qual ens hem sotmès a principis de l'any 2021 revelen que Marilles és considerada una organització efectiva i fidedigna, i això ens dona força per continuar endavant. També han donat el vistiplau a la nostra estratègia 2018-2020, que ens va ajudar a fundar Marilles en un període molt curt de temps. N'estam contents, però no ens conformam amb això. Sabem que a fi d'augmentar el nostre impacte hi hem de posar tot el nostre esforç.

De l'any 2021 en endavant, continuarem invertint substancialment per millorar i ampliar les zones marines protegides, transformar la pesca professional i la recreativa en models de gestió sostenible, i protegir les espècies vulnerables com els taurons i les rajades. També treballarem per millorar la qualitat de l'aigua i recuperar d'aquesta manera hàbitats vulnerables i badies.

Invertir en conservació marina és fonamental si volem garantir que la recuperació econòmica d'aquestes illes sigui estable i sostenible. Millorar l'estat de la mar i la costa ens pot ajudar a sortir de la crisi econòmica derivada de la COVID-19. Per exemple, una xarxa forta i ben finançada d'àrees marines protegides reforçaria i milloraria el turisme i les indústries pesqueres, que són dos sectors clau a les Balears i a Espanya. El finançament públic i privat ha d'anar en aquesta direcció.

Estam gratament impressionats pel compromís dels particulars i de les organitzacions amb els quals col·laborem, i estam segurs que sumant forces i fent feina conjuntament farem arribar a tothom la visió que compartim.

Aniol Esteban, director

LA FUNDACIÓ

Detall d'un espirògraf (*Spirographis spallanzanii*), un tipus de cuc marí. Foto: Antonio Menor.

2018

272.555 euros invertits
14 projectes finançats
2 entitats donants

2019

580.011 euros invertits
21 projectes finançats
4 entitats donants

2020

1.072.514 euros invertits
30 projectes finançats
6 entitats donants

QUI SOM

Marilles és una fundació sense ànim de lucre que fa feina per convertir les Illes Balears en un referent mundial de conservació marina.

La nostra missió és restaurar els ecosistemes marins i costaners de les Balears fins a aconseguir-ne un nivell de conservació excel·lent.

Finançam projectes i organitzacions locals per millorar la mar i la costa balears.

Dissenyam solucions per abordar els reptes als quals s'enfronta el medi marí i costaner.

Atreim finançament per garantir-ne la conservació a llarg termini.

Quan imaginam les Balears de l'any 2030, veim uns excel·lents ecosistemes marins i costaners, amb una vida marina abundant i uns recursos pesquers que contribueixin a la prosperitat econòmica de la regió. Però per aconseguir tot això, necessitam:

- Unes àrees marines protegides eficaçment.
- Una pesca sostenible de baix impacte.
- Una societat involucrada.

Els nostres projectes prioritzen aquestes tres línies de feina, però també treballam per reduir altres pressions sobre el medi marí, com ara la contaminació, i per establir els fonaments d'un canvi a llarg termini, millorant la disponibilitat d'informació sobre la mar Balear i reforçant el tercer sector, la ciència ciutadana i la filantropia.

OBJECTIUS PRIORITARIS

AMPLIAR I MILLORAR LES ÀREES MARINES

- Mínim del 30 % d'AMP i del 10 % de reserva integral l'any 2030
- Sistema de seguiment d'AMP actual

PROTEGIR HÀBITATS I ESPÈCIES VULNERABLES

- Pla de conservació per a rajades i taurons
- Plans de gestió de zones Natura 2000 aprovats

PESCA SOSTENIBLE

- Plans de cogestió
- Certificació
- Arts de baix impacte
- Erradicar la pesca i el comerç il·legal

ACOSTAR LA MAR A LA GENT

- Cartells i miniguies de fauna i flora marines
- Sèrie de documentals sobre la mar Balear
- MARE, Certamen Audiovisual:
www.marebalear.org

OBJECTIUS TRANSVERSALS

INFORME MAR BALEAR

- 150 indicadors
- www.informemarbalear.org

CIÈNCIA CIUTADANA MARINA

- 15 projectes
- www.observadoresdelmar.es

COMPTABILITAT DE CAPITAL NATURAL

- Eivissa i Formentera
- AMP de Llevant de Mallorca

REFORÇAR EL TERCER SECTOR

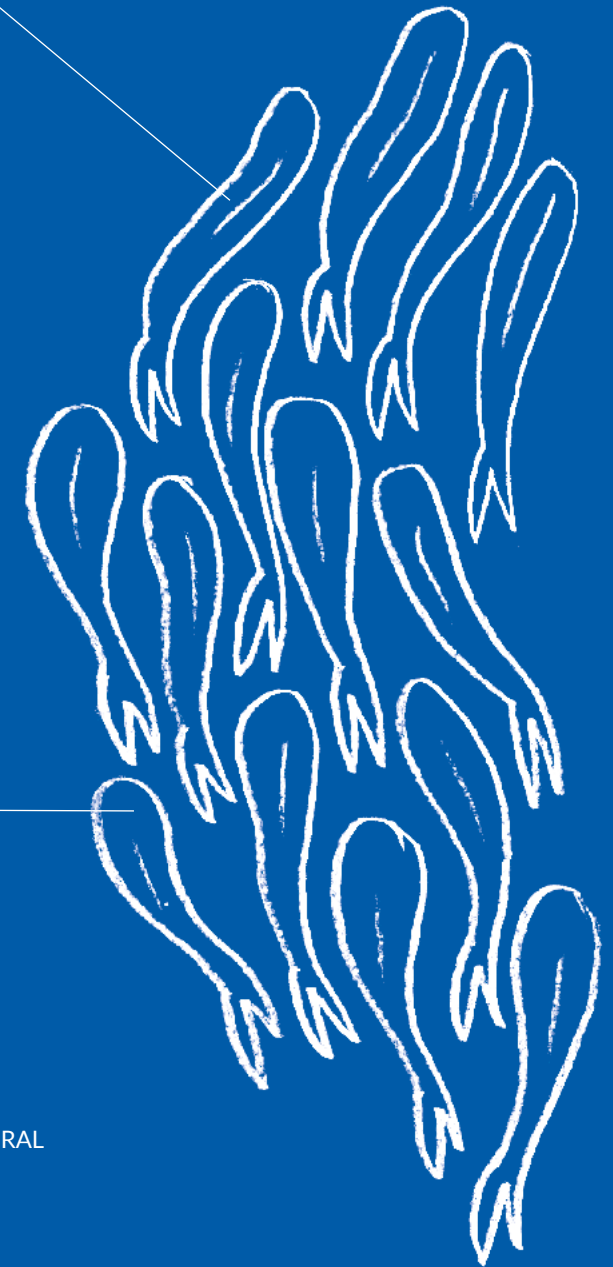
- Formació i mentoria

MOBILITZAR FINANÇAMENT

- Promoure la filantropia
- Fons europeus de recuperació

IMPLICAR SECTORS CLAU

- Turisme activament implicat en conservació marina
- Model de turisme sostenible

EL DISSENY DE LES BALEARS DEL 2030

Quan imaginam com seran les Illes Balears l'any 2030, hi veim uns ecosistemes marins i costaners excel·lents, amb una vida marina abundant i uns recursos pesquers que contribueixen a la prosperitat econòmica de la regió.

8. Una pressió demogràfica d'acord amb la capacitat de les Balears i una proporció més gran de turistes atrets per la qualitat dels seus hàbitats marins i costaners.

9. Unes empreses turístiques que reconeixen el medi marí com a garantia d'èxit i estabilitat, i que participen activament i financerament en la conservació d'aquest patrimoni.

10. La major part de la població local implicada en la conservació de l'entorn marí.

1. Una gran biodiversitat en hàbitats marins i costaners.

2. Una xarxa eficaç d'àrees marines protegides que cobreix, com a mínim, el 30 % de la mar Balear i que en manté el 10 % de la superfície sota una protecció estricta.

3. Uns pescadors professionals que adopten pràctiques i arts de pesca de baix impacte i que viuen dignament de la feina que fan.

4. Un sector nàutic amb un impacte gairebé nul sobre la qualitat de l'aigua, els hàbitats i les espècies vulnerables.

5. Uns submarinistes i nedadors que gaudeixen d'una aigua en un bon estat ecològic, amb una qualitat i una visibilitat molt bones.

6. Uns pescadors recreatius que gaudeixen de l'afició amb responsabilitat i que s'impliquen en la conservació dels recursos pesquers.

7. Unes platges i zones costaneres sense plàstics ni cap altre tipus de residus gràcies a la reducció del consum i de la producció de plàstics.

COM FEIM FEINA

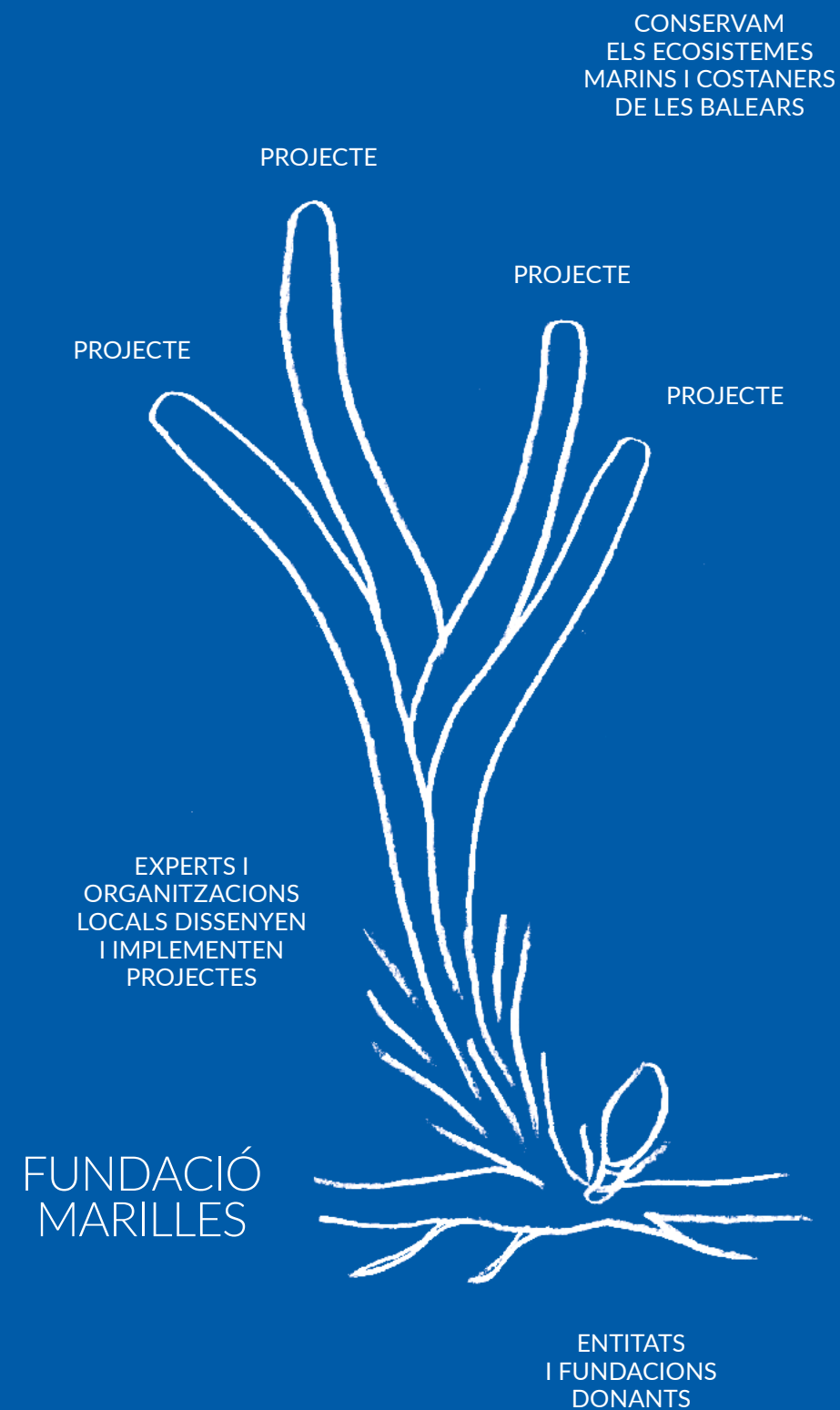
Partim d'un enfocament positiu, inclusiu i, sobretot, centrat en la identificació de solucions.

Col·laboram amb una àmplia xarxa d'experts i organitzacions locals per dissenyar projectes que permetin abordar els reptes a què s'enfronta la mar Balear i les seves costes.

Treballam conjuntament amb altres fundacions i donants privats per maximitzar l'impacte de cada euro donat en la conservació de la mar Balear.

Mitjançam entre qui té les idees i les eines per desenvolupar projectes i qui té la capacitat de finançar-los.

Tots tenim un paper en la conservació de la mar Balear. Junts som més forts.

EL NOSTRE EQUIP

FUNDACIÓ MARILLES

ANIOL ESTEBAN
Director

Biòleg marí i economista ambiental. Ha dedicat la major part de la seva vida professional a reconciliar economia i medi ambient. Abans d'unir-se a Marilles, va treballar durant quinze anys al Regne Unit. Té experiència en gestió i disseny d'estratègies, campanyes i projectes.

ANA PEÑA
Comunicació

S'encarrega d'establir i mantenir la comunicació i les relacions amb els mitjans. Ha treballat com a professional del sector audiovisual en diferents mitjans de comunicació de les Balears i ha col·laborat amb organitzacions mediambientals i socials.

CIÈNCIA CIUTADANA MARINA

SANDRA ESPEJA

Coordina el programa de ciència ciutadana marina Observadores del Mar a les Balears, amb l'objectiu de potenciar el diàleg entre la comunitat científica i la societat. És ambientòloga i màster en gestió integrada d'àrees litorals i té un perfil multidisciplinari amb experiència en l'àmbit científic, empresarial, la gestió pública i el tercer sector.

ÀREES MARINES PROTEGIDES (AMP)

TONI FONT

Coordina el LAB d'AMP i el projecte Interreg MPA Networks. Llicenciat en biologia, consultor i activista ambiental, ha fet feina sobretot en planificació i gestió d'AMP. Està molt vinculat a la conservació i la millora ambiental de les Illes Balears, i cada any viatja per la Mediterrània per comprendre els processos que afecten les comunitats costaneres de la nostra mar.

INFORME MAR BALEAR

RAQUEL VAQUER-SUNYER

Coordina l'Informe Mar Balear, una iniciativa que reuneix centres de recerca i entitats governamentals locals per avaluar la situació del medi ambient marí i les seves amenaces. Doctorada en ciències del mar, té una gran experiència en recerca, sobretot en biogequímica marina i posidònia. Segons ella mateixa, les praderies marines són la seva segona llar.

NATALIA BARRIENTOS

És l'altre pilar que sustenta l'Informe Mar Balear. Doctorada en geologia marina, ha desenvolupat gran part de la seva carrera professional a Suècia, però va tornar a la seva terra natal per fer feina en la protecció de la mar Balear. Està especialitzada en l'estudi de la relació entre el clima i l'oceà mitjançant uns petits organismes anomenats *foraminífers*.

MARE, Certamen Audiovisual per a la Conservació de la Mar Balear

SARA GARCÍA BETORZ

Coordina el certamen MARE. És ambientòloga i màster en desenvolupament sostenible, té experiència en gestió i coordinació de projectes socioambientals a l'Àfrica Oriental i l'Amèrica Central. El seu interès sempre s'ha enfocat a conèixer i millorar la relació de les persones amb l'entorn. La trobareu aprenent a navegar, practicant apnea o redescobrint les Balears en bicicleta.

CONSELL ASSESSOR

El Consell Assessor de Marilles està format per vuit persones de reconeguda trajectòria professional i en representació de totes les Illes Balears.

- Xavier Pastor
Pere Oliver
Sandra Benbeniste
Miquel Camps
Catalina Alemany
Brad Robertson
Joaquim Tintoré
Manu San Félix

PATRONAT

El Patronat de la Fundació està format per persones amb una àmplia experiència en diversos àmbits de la gestió de fundacions i iniciatives filantròpiques.

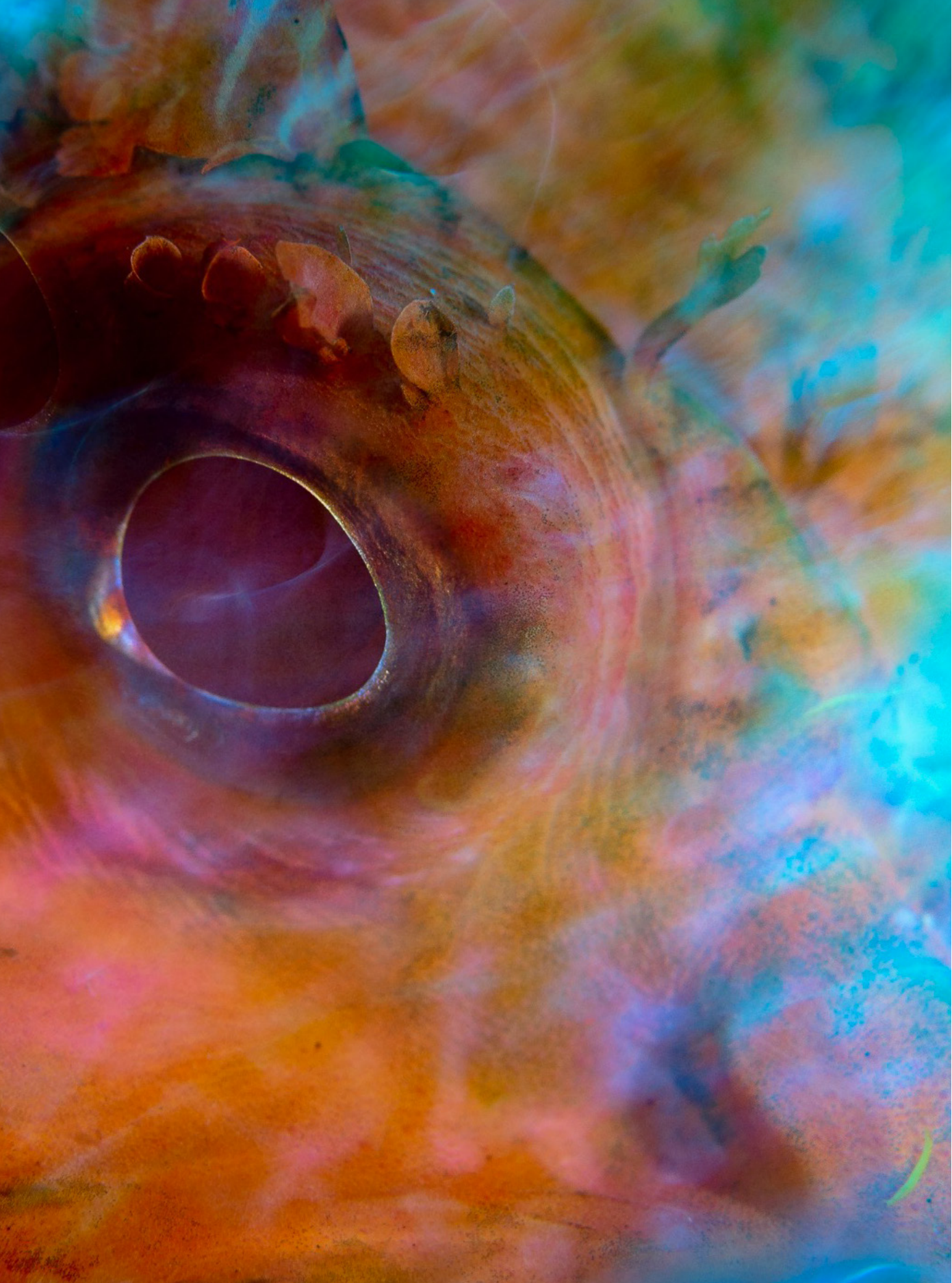
- Rogier van Vliet
Carles Tarancón
Jaume Perelló
Sonia Castañeda

Tots els membres del Consell Assessor i del Patronat hi aporten voluntàriament el seu coneixement i la seva experiència. Representen un recurs molt valuós per a la Fundació.

PROJECTES

Detall d'un ceriantari (*Cerianthus membranaceus*). Foto: Antonio Menor.

SEMBRAM FUTUR

.....
Hem impulsat tres iniciatives que són els pilars fonamentals per avançar cap a una millor conservació de la mar i de la costa balears. Es tracta d'uns projectes col·laboratius amb una visió a llarg termini que esperam consolidar els pròxims anys (2021-2023) per dotar-los d'una vida independent de Marilles.

L'Informe Mar Balear (IMB) és una eina que posa a l'abast del públic la millor informació disponible i actualitzada sobre l'estat de la mar Balear. Un projecte en el qual col·laboren tots els centres de recerca marina i nombrosos departaments de l'Administració pública de les Illes Balears.

Sobretot, recull indicadors ecològics com, per exemple, l'estat de les poblacions de peixos, de les praderies de posidònia o d'espècies en perill, però també inclou indicadors econòmics i socials importants, com ara el nivell d'inversió en àrees marines protegides, l'ocupació generada en sectors relacionats amb l'economia blava o la pressió humana sobre les Illes.

Durant l'any 2021 s'ha publicat tot el contingut de l'informe en un altre lloc web: www.informemarbalear.org. S'hi mostra la informació més actualitzada de la mar Balear classificada en deu capítols temàtics (hàbitats protegits, espècies emblemàtiques, qualitat de l'aigua, platges, pressions, canvi global, resposta social, AMP, pesca i beneficis). Així mateix, amb la finalitat d'acostar la informació d'una manera simplificada a la societat, se n'ha elaborat una versió resumida amb missatges clau i infografies per a cada tema. L'IMB constitueix un recurs essencial per millorar la gestió de la mar Balear i avaluar l'impacte dels esforços de la gent que feim feina per conservar-la.

Els casos d'observació i de nidificació de tortuga careta (*Caretta caretta*) s'han incrementat a la costa balear i el litoral espanyol aquests darrers anys. Foto: Xavier Mas.

A la pàgina següent, el nombre d'immersions de busseig en reserves marines és un indicador que descriu el nivell d'activitat i els beneficis econòmics vinculats a les reserves. Foto: Lluís Ameller.

INFORME MAR BALEAR

FINANÇAMENT: 100.000 €/ANY

PERÍODE: 2019-2023

ÀMBIT: ILLES BALEARS

«La preocupació creixent pels problemes mediambientals —el canvi global, la sobreexplotació de recursos, la pèrdua de biodiversitat...— requereix que es recullin dades científiques per poder conèixer i afrontar aquests grans reptes. L'Informe Mar Balear és un vademècum per al coneixement i la gestió del medi marí de les Balears que es posa a disposició de l'Administració i de tota la societat.»

Toni Quetglas, director del Centre Oceanogràfic de les Balears - Institut Espanyol d'Oceanografia

«Per conservar la mar, necessitem disposar de la millor informació possible per poder-hi basar la gestió. Fins ara, aquesta informació estava dispersa i, per a la ciutadania i alguns gestors, era difícil accedir-hi. L'Informe Mar Balear umpl aquest buit: ha recopilat tota aquesta informació i l'ha posada a disposició de qualsevol persona que vulgui conèixer la nostra mar.»

Raquel Vaquer, coordinadora de l'Informe Mar Balear

CIÈNCIA CIUTADANA MARINA

La ciència ciutadana té un paper essencial en la conservació marina: permet obtenir una informació molt valuosa i implicar la ciutadania en la recollida de dades. Aquestes dades, una vegada validades per un equip científic, influeixen en la presa de les decisions necessàries per millorar la gestió de la mar.

Observadors del Mar és la plataforma de ciència ciutadana marina de referència a Espanya i a la Mediterrània occidental. Té quinze projectes científics actius sobre biodiversitat marina, canvi climàtic, contaminació i espècies invasores, entre altres camps d'estudi.

Marilles i Observadores del Mar feim feina conjuntament per reforçar i ampliar el programa de ciència ciutadana marina a les Balears. Durant l'any 2020 s'han posat en marxa dos projectes nous i hem sumat onze col·laboracions més de centres de busseig, clubs nàutics, escoles i ONG.

Practicant immersió lleugera amb ulleres i tub es poden fer observacions valuoses per a la comunitat d'Observadors del Mar. Fotomuntatge: Toni Llobet.

A la dreta: bussejadors del centre de busseig Skualo Porto Cristo (Mallorca) i de l'IMEDEA recollint dades de cobertura i densitat de feixos de posidònia. Foto: Pedro Riera.

OBSERVADORES DEL MAR

FINANÇAMENT: 50.000 €/ANY

PERÍODE: 2020-2023

ÀMBIT: ILLES BALEARS

«Participar en projectes de ciència ciutadana ens permet crear una connexió forta amb l'entorn en el qual duim a terme les activitats: aprenem més coses i ajudam a construir coneixement sobre el medi que estimam. Establir aquesta relació entre els usuaris i la ciència ha estat una de les millors propostes de valor que hem viscut i és una eina fonamental per sensibilitzar els clients sobre la importància de conservar i regenerar la mar.»

Miquel Àngel Bonín, propietari del centre Tramuntana Diving & Adventure

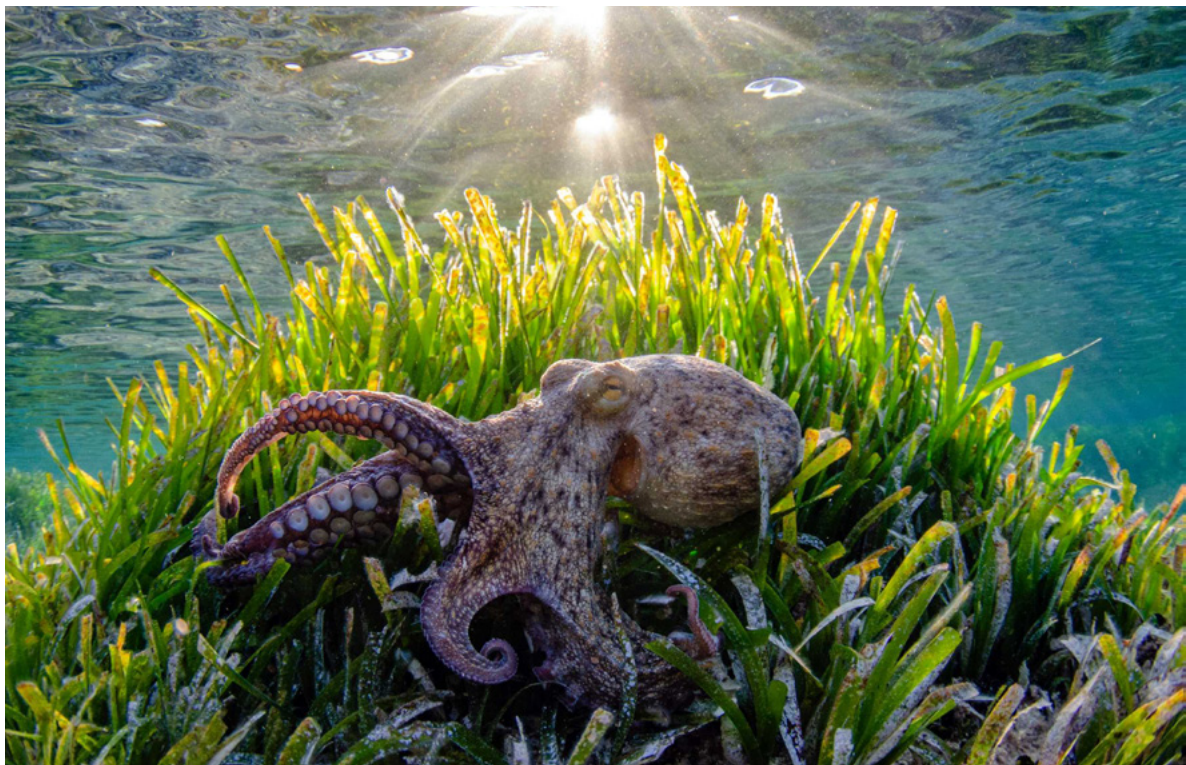

«La ciència ciutadana és clau per a la conservació marina i representa un canvi de paradigma respecte de com es crea el coneixement i de qui el crea, ja que romp la barrera invisible que separa la comunitat científica de la societat.»

Sandra Espeja, coordinadora del programa de ciència ciutadana marina a les Balears

MARE, Certamen Audiovisual per a la Conservació de la Mar Balear

La vida al fons de la mar és un espectacle continu del qual no tothom té la sort de poder gaudir. Per això, a través del poder de les imatges, el Certamen Audiovisual per a la Conservació de la Mar Balear, MARE, vol acostar la mar a les persones, mostrar-los-en tota l'esplendor i tota la bellesa, i conscienciar-les sobre els reptes als quals s'enfronta.

MARE és un certamen anual que convida professionals i amateurs, persones adultes i joves, a presentar-hi fotografies i vídeos del món marí balear. L'objectiu, a més de premiar i reconèixer la tasca dels fotògrafs, és exhibir aquest material audiovisual per compartir-lo amb el públic.

A l'edició de MARE del 2020, que n'ha estat la primera, hi han participat cent vint persones amb gairebé mil obres. S'hi han atorgat vuit premis de mil euros per a la categoria de persones adultes i vuit càmeres fotogràfiques per a les joves. Una iniciativa col·laborativa que té el suport d'organitzacions compromeses amb la conservació marina, la fotografia i el vídeo de natura.

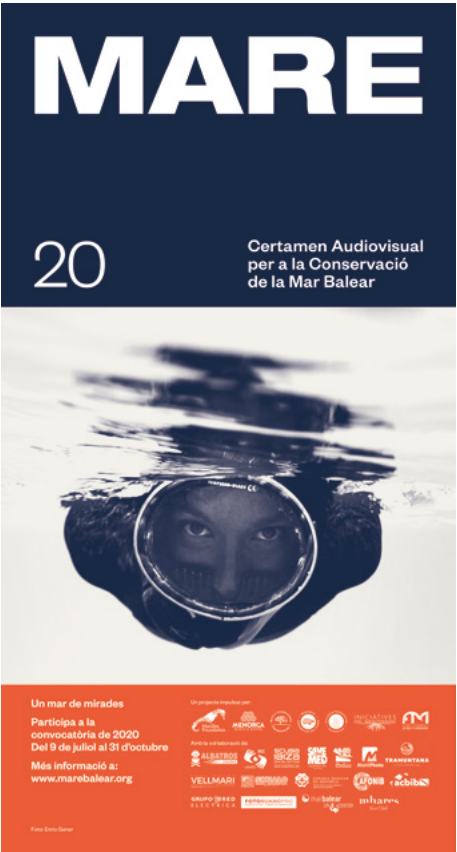
Pop a la Xanga, a la Reserva Marina des Freus d'Eivissa i Formentera. Fora de les reserves marines és difícil veure pops grans a poca fondària. Fotografia finalista de la categoria de fauna marina (adults) del certamen MARE 2020. Foto: Xavier Mas.

A la pàgina següent, cartell de la primera edició de MARE, l'any 2020.

MARE
MARE

FINANÇAMENT: 50.000 €/ANY
PERÍODE: 2020-2023
ÀMBIT: ILLES BALEARS

«En temps d'incertesa, MARE és un cop d'aire fresc i de color que ens recorda que tenim una mar i una costa espectaculars. És hora d'invertir tota la nostra energia a respectar i protegir la mar Balear, font de gaudi i de bellesa infinita, i un actiu essencial per al futur de les Balears.»

Sara García, coordinadora de MARE

«En aquesta societat d'idees poc originals i supèrflues, és un plaer veure com neix un projecte molt pensat i compromès amb el coneixement i la conservació de la mar. En la seva primera edició, MARE ha superat totes les expectatives, amb una cura i una seriositat extraordinàries en els procediments.»

Paco Membrives, president de MontPhoto

LA PROTECCIÓN DE LA MAR

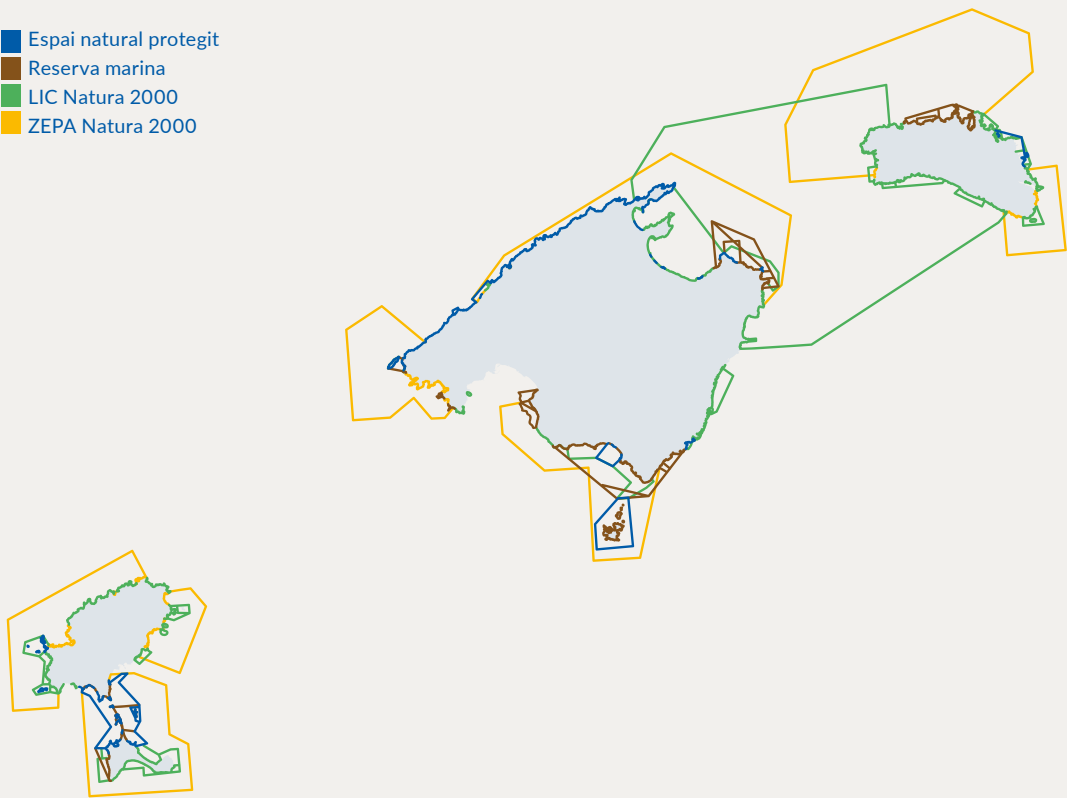
Les àrees marines protegides (AMP) són una eina clau per a la conservació marina. Les Illes Balears disposen d'una xarxa d'AMP sòlida, però és necessari ampliar-la i millorar-la per aprofitar-ne tot el potencial. Es necessita més vigilància, seguiment, coordinació, participació i inversió.

L'any 2025, les Balears podrien disposar d'una xarxa d'AMP líder en l'àmbit mediterrani que sigui una garantia de futur per a la pesca professional, un element que diferenciï un model turístic realment sostenible, una font d'oci i de benestar i un reforç per a nombroses activitats econòmiques.

El sard (*Diplodus sargus*) és una de les espècies de peix vulnerables a la pesca utilitzades en l'estudi de la riquesa específica i biomassa total elaborat per Marilles a partir de les dades de la Direcció General de Pesca i Medi Marí (Tragsatec), l'Observatori Socioambiental de Menorca (OBSAM) i l'Estació d'Investigació Jaume Ferrer (COB-IEO). Foto: Miquel Gomila.

ÀREES MARINES PROTEGIDES

- Espai natural protegit
- Reserva marina
- LIC Natura 2000
- ZEPA Natura 2000

LAB D'ÀREES MARINES PROTEGIDES

Reserva Marina de sa Dragonera (Mallorca). Foto: Carlos Mariano.

Els LAB d'àrees marines protegides (AMP) són grups de treball multidisciplinari que es reuneixen periòdicament a cada illa per cercar solucions que millorin l'estat de les AMP de les Balears. Un grup obert a totes les organitzacions que comparteixin aquest objectiu.

Els LAB se solen convocar tres vegades l'any a cada illa, excepte a les Pitiuses —Eivissa i Formentera—, on es duen a terme conjuntament. Des del 2018 ja s'han reunit vuit vegades a cada indret. Constitueixen una bona oportunitat per intercanviar informació, definir estratègies i identificar intervencions efectives que permetin avançar cap a una millor gestió i efectivitat de les AMP per conservar la fauna i els hàbitats marins de les Balears.

LA PROTECCIÓ DE LA MAR

PROJECTE PROPÍ

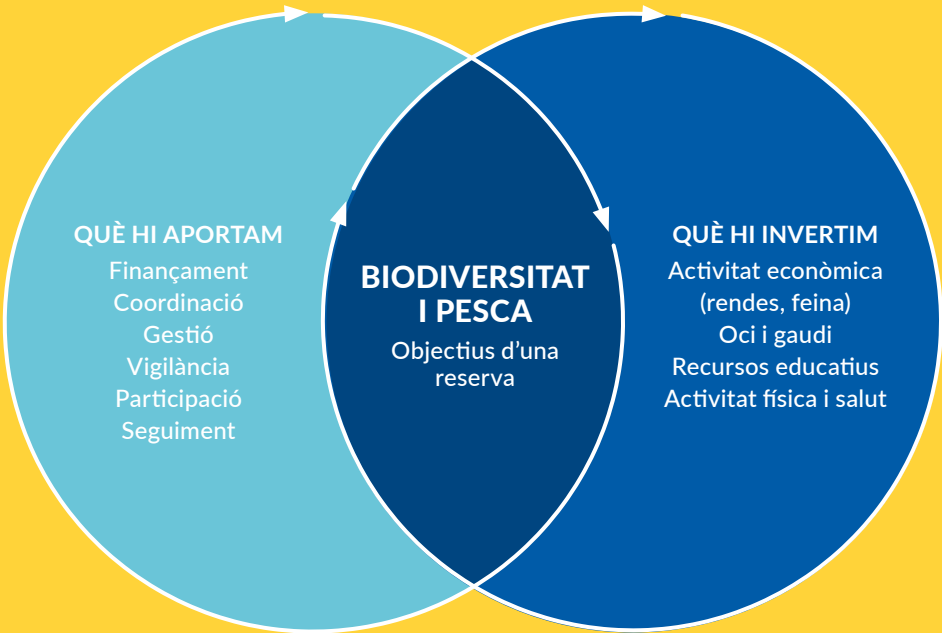
FINANÇAMENT: 13.908 €

PERÍODE: 2020

ÀMBIT: ILLES BALEARS

«La Fundació Marilles ens dona un impuls molt important per conservar aquestes àrees tan valuoses i ens brinda la possibilitat d'intercanviar idees, de conèixer altres gestors d'àrees marines protegides i de poder millorar les nostres actuacions per aconseguir una pesca sostenible. Facilita el diàleg entre els diferents sectors i l'Administració a fi d'optimitzar les actuacions de conservació i protecció de la mar, respectant els factors socioeconòmics.»

Rita Pabst, inspectora de pesca del Consell Insular de Menorca

UNA RESPONSABILITAT COMPARTIDA

LA PROTECCIÓ DE LA MAR

GEN-GOB

FINANÇAMENT: 100.000 €

PERÍODE: 2020-2022

ÀMBIT: EIVISSA I FORMENTERA

«Les àrees marines protegides són un instrument fonamental per aconseguir l'equilibri ecològic i social a les comunitats costaneres. Gràcies al suport de Marilles, desenvolupam mecanismes de governança que ens permeten millorar la participació de tots els agents vinculats amb la mar i avançar cap a una cogestió del medi marí.»

Xisco Sobrado, tècnic de l'Àrea Marina del GEN-GOB

Taller participatiu sobre el Pla de Gestió de Tagomago (Eivissa), reserva marina i zona Natura 2000. Foto: GEN-GOB.

El GEN-GOB és una organització que fa feina per a la sostenibilitat ecològica i social d'Eivissa i Formentera. Fa més de cinc anys que el GEN-GOB lidera el projecte «La mar, una responsabilitat compartida», que facilita la participació de tots els agents —pescadors, centres de busseig, sector nàutic, ONG i administracions— per treballar conjuntament en la conservació i la gestió del medi marí.

Aquest projecte ha tengut un paper molt important en el desenvolupament de plans de gestió i mesures de conservació per a les zones marines Natura 2000 d'Eivissa i Formentera, ja que ha establert les bases d'una metodologia i un model per a la resta de les Illes Balears i altres zones marines del litoral espanyol.

XARXA DRAGONERA BLAVA

LA PROTECCIÓ DE LA MAR

SAVE THE MED

FINANÇAMENT: 170.000 €

PERÍODE: 2019-2021

ÀMBIT: MALLORCA

«La col·laboració entre organitzacions que comparteixen els mateixos valors, objectius i ambicions, com Marilles i Save the Med, és fonamental per a l'èxit en la regeneració de la mar Mediterrània. Apreciam aquest esperit obert que ens permet fer feina plegats en projectes específics.»

Brad Robertson, president de Save the Med

Taller de fotografia submarina en caiac organitzat per Save the Med i MARE a sa Dragonera (Mallorca). Foto: Oscar Oyaga.

La implicació de la comunitat és essencial per garantir el bon funcionament de les reserves marines. La Xarxa Dragonera Blava és fruit del projecte «Coneix la teva àrea marina protegida de sa Dragonera», liderat per l'organització Save the Med per fomentar la connexió entre l'espai natural i la població local. Quaranta empreses, comerços, artistes i particulars ja s'hi han adherit.

Durant els anys 2019 i 2020 s'han organitzat exposicions fotogràfiques, tallers educatius i reunions informatives per donar a conèixer l'espai marí protegit a residents i visitants. Per a l'any 2021, l'objectiu és passar de la conscienciació a l'acció: identificar les mesures que escoles, comerços, pescadors o centres de busseig poden adoptar per convertir-se en custodis de sa Dragonera. L'ampliació de la reserva marina a aigües exteriors, aprovada l'any 2020, hi fa encara més necessària aquesta intervenció.

CAPITAL NATURAL MARÍ

El conjunt d'hàbitats i d'espècies marines —el nostre capital natural— genera béns i serveis a la societat. Alguns d'aquests, com ara el peix o el turisme, són visibles i es poden calcular fàcilment, mentre que d'altres, com la regulació del clima o la sensació de benestar, són més abstractes i difícils de mesurar. Una cosa és clara, però: hi ha una gran diferència entre els serveis que ens ofereix la mar i el que invertim a protegir-la.

Per això mateix, actualment desenvolupam un sistema de comptabilitat natural marina que visibilitzi la relació entre el medi natural, l'economia i el benestar humà, amb l'objectiu de facilitar la presa de decisions per part de les administracions i les empreses a l'hora de conservar més bé el patrimoni natural.

Excursionistes a cala Matzoc, a la Reserva Marina de Llevant, Mallorca.
Foto: Sebastià Torrens.

Participam com a socis en el projecte MPA Networks (àrees marines protegides que treballen en xarxa), que persegueix millorar l'efectivitat de les AMP de la Mediterrània proposant solucions de gestió eficaç, una gestió de la pesca a petita escala, la conservació d'espècies mòbils i un finançament sostenible.

Per això, juntament amb el Centre Balear de Biologia Aplicada i Ecoacsa, avaluam la contribució de la Reserva Marina d'interès pesquer del Llevant de Mallorca a l'economia local i regional, a través d'activitats de pesca tradicionals i d'oci relacionades amb el medi marí i costaner.

El nostre objectiu és calcular quins beneficis aporta el medi marí i quins se'n podrien obtenir si en milloram l'estat de conservació. És un dels primers estudis d'aquestes característiques que es fan a Espanya, i la metodologia i els resultats es replicaran en altres reserves de la Mediterrània.

INTERREG MEDITERRANEAN

FINANÇAMENT: 60.000 €

PERÍODE: 2019-2022

ÀMBIT: ILLES BALEARS

«La comptabilitat del capital natural és una eina útil tant per convèncer els escèptics sobre els beneficis de la protecció i la gestió sostenible dels recursos naturals com per integrar la biodiversitat en la presa de decisions econòmiques i polítiques, tot garantint que el capital natural continuï oferint serveis ecosistèmics a la societat.»

Benjamí Reviriego,
coordinador de la recollida de dades per a la comptabilitat de capital natural de la Reserva Marina de Llevant

Bussejadors a Formentera. Foto: Manu San Félix.

Un equip de biòlogues i economistes fan feina en un estudi que té com a objectiu visibilitzar els beneficis que aporten la mar i la costa a l'economia d'Eivissa i Formentera: quantificar els béns que podria generar una protecció marina més gran en la pesca, el turisme i altres activitats econòmiques, i valorar-ne els serveis ecosistèmics, com per exemple la captura de carboni de les praderies de posidònia.

L'estudi té el suport de National Geographic, Ibiza Preservation, Fòrum Marí, Vellmarí i Marilles. Els resultats de l'estudi podrien aportar informació útil per gestionar el medi marí de les Pitiüses i establir les bases per a un model de turisme sostenible.

MARILLES + IBIZA PRESERVATION
+ FÒRUM MARÍ + VELLMARÍ

FINANÇAMENT: 50.000 €

PERÍODE: 2021

ÀMBIT: EIVISSA I FORMENTERA

«El medi marí aporta molts de beneficis biològics i socioeconòmics, i l'activitat econòmica de Formentera en depèn directament o indirectament. Visibilitzar aquesta relació és essencial per avançar col·lectivament cap a una millor conservació de la mar i de la costa de l'illa.»

Noelia Hernández, doctora en ecologia marina

A large school of striped mullets (Sarpa salpa) swimming in clear blue water. The fish are densely packed, filling most of the frame. They have a silvery body with distinct dark vertical stripes. The water is a vibrant blue, and the lighting is bright, suggesting a sunny day. The fish are swimming in various directions, creating a sense of movement and a dynamic scene.

PEIXOS PER A DEMÀ

Encara que la pesca professional i recreativa és una de les pressions principals que pateix la mar Balear, es pot convertir en una gran aliada per conservar-la. La flota local ha patit un gran declivi aquestes darreres dècades, però ha impulsat iniciatives tan positives com la declaració de reserves marines o projectes que reivindiquen el valor del producte local. Ho té tot a favor per convertir-se en la flota més sostenible de la Mediterrània.

Les salpes (*Sarpa salpa*) són uns peixos herbívors que solen formar grans moles. Foto: Xavier Mas.

GUARDIANS DE LA MAR

PEIXOS PER A DEMÀ

Pesca artesana (d'art menor) de llagosta a prop de Fornells, Menorca. Foto: Annya Crane.

Low Impact Fishers of Europe (LIFE) és una organització sense ànim de lucre que fa feina amb pescadors que utilitzen arts de pesca de baix impacte per reforçar aquest sector com a agent de canvi cap a una pesca més sostenible. La nostra aliança amb LIFE, a tres anys vista, vol accelerar aquesta transició fent feina freqüent amb el sector pesquer professional de les Balears. Les principals línies d'acció inclouen iniciatives com el disseny de plans de gestió que millorin el rendiment i la sostenibilitat dels recursos pesquers, l'adopció de mesures de baix impacte i la consolidació de marques de producte local que incorporin bones pràctiques.

LOW IMPACT FISHERS OF EUROPE

FINANÇAMENT: 50.000 €/ANY

PERÍODE: 2020-2022

ÀMBIT: ILLES BALEARS

«La pesca costanera artesana és una oportunitat real per a les noves generacions. Encara que té un paper modest en l'economia d'escala, influeix enormement en factors socioculturals i mediambientals necessaris per a un desenvolupament sostenible del litoral mediterrani que es basi en l'economia verda i blava. Els pescadors són i seran els guardians de la mar Balear.»

Anna Masdeu, tècnica del programa «Pesca Sostenible a les Illes Balears»

PESCADORS COMPROMESOS

PEIXOS PER A DEMÀ

Pescador d'art menor de la Confraria d'Eivissa mostrant una captura. Foto: Marga Serra.

La Confraria de Pescadors d'Eivissa centralitza la venda, l'etiquetatge i la conservació del producte capturat per la flota local. A més, treballa intensament per fomentar el consum del producte local mitjançant la certificació Peix Nostrum, i ha tingut un paper clau en la creació de les reserves marines de Tagomago i des Freus d'Eivissa i Formentera.

La primera fase del projecte «Reserva de futur» es va centrar en l'objectiu d'acostar les reserves marines a la població d'Eivissa per donar-ne a conèixer els beneficis. A la segona fase, la confraria treballa amb l'organització Low Impact Fishers of Europe (LIFE) per accelerar la transició cap a una pesca sostenible i desenvolupar —juntament amb altres actors— el primer pla de cogestió pesquera de les Illes Balears.

Ara, els objectius són garantir la conservació dels recursos pesquers, reduir l'impacte de la pesca sobre hàbitats i espècies vulnerables, i donar un valor afegit a la marca Peix Nostrum incorporant-hi criteris de sostenibilitat. I aconseguir l'estabilitat de la flota pesquera professional, un sector econòmic crucial amb un alt valor cultural i identitari.

El projecte està obert a la participació de la resta de confraries de les Pitiüses, la Confraria de Pescadors de Sant Antoni i la Confraria de Pescadors de Formentera. Eivissa i Formentera presenten un context molt favorable per crear un model de pesca i flota sostenibles que es converteixi en una referència per a tota la Mediterrània.

CONFRARIA DE PESCADORS D'EIVISSA

FINANÇAMENT: 120.000 €

PERÍODE: 2019-2021

ÀMBIT: EIVISSA

«És urgent apostar per productes pesquers que procedeixin de pesqueres gestionades de forma sostenible i que ens ofereixin un producte de qualitat i de quilòmetre zero. No es tracta només de sortir a pescar perquè consumim peix, es tracta de gestionar un recurs que és de tothom, mantenint el sector pesquer local i els valors que representa, i protegint sempre l'entorn. El pescador està vinculat a la mar, com la mar al pescador.»

Marga Serra, coordinadora de projectes ambientals a la Confraria de Pescadors d'Eivissa

POSAR FI A LA PESCA IL·LEGAL

PEIXOS PER A DEMÀ

Tonyina capturada a la mar Balear. Foto: Miquel Gomila.

BLUE MARINE FOUNDATION
+ MALLORCA PRESERVATION
FOUNDATION

FINANÇAMENT: 18.000 €

PERÍODE: 2020-2021

ÀMBIT: ILLES BALEARS

La pesca il·legal i la comercialització fraudulenta de peix amenacen tots els esforços de conservació marina. Hi ha pescadors furtius que pesquen en reserves marines, professionals i recreatius que no compleixen la normativa i restaurants i consumidors que compren peix il·legal.

A les Illes Balears hi ha una legislació avançada per regular la pesca, la comercialització i la venda del peix. Així i tot, la pesca il·legal continua sent una realitat a les Illes i les infraccions d'una minoria posen en risc la feina de molta gent. En col·laboració amb Mallorca Preservation Foundation i Blue Marine Foundation, que hi aporten el finançament, hem posat en marxa un projecte per entendre millor l'extensió del problema i identificar les solucions més efectives per abordar-lo.

Pescadors al port de Calesfonts, al municipi des Castell, Menorca. Foto: David Arquimbau.

ESPÈCIES EMBLEMÀTIQUES

Una mar amb taurons i rajades en abundància és una mar en un bon estat de conservació. Però, com a la resta de la Mediterrània, la presència d'aquestes espècies a les aigües de les Balears ha disminuït d'una manera dramàtica. Recuperar aquestes espècies és per a nosaltres una prioritat que compartim amb molts especialistes i organitzacions. Per aconseguir-ho, és essencial ampliar el coneixement sobre els taurons i les rajades, fer feina amb pescadors per reduir l'impacte de la pesca i estudiar la introducció d'espècies extintes que fins fa poc nedaven a la Mediterrània, com ara el peix guitarra o l'àngel o escat.

RECERCA DE CETACIS

ESPÈCIES EMBLEMÀTIQUES

Dofí mular. Foto: Xavier Mas.

Tursiops és una entitat dedicada a la recerca, la conservació i la protecció dels cetacis de les Balears i la Mediterrània occidental. Per això desenvolupa tant projectes científics com amb un marcat caràcter social i educatiu, a la costa o lluny d'aquesta. La tasca de Tursiops sobre l'impacte del renou marí en les poblacions de dofins, o la caracterització de les poblacions de catxalots de les Balears és essencial per definir mesures de gestió que garanteixin la conservació d'aquestes espècies a la mar Balear.

El finançament de Marilles és de caràcter general, per la qual cosa aporta la flexibilitat necessària perquè Tursiops l'assigni als projectes que en necessitin més o per respondre a oportunitats que puguin sorgir.

ASSOCIACIÓ TURSIOPS

FINANÇAMENT: 40.000 €

PERÍODE: 2018-2021

ÀMBIT: ILLES BALEARS

«No serveix de res saber on vols anar si no saps on és el nord. Des de Tursiops feim feina perquè la conservació dels cetacis a les Balears tenguí un nord basat en la investigació més rigorosa. El coneixement és la clau de la conservació.»

Txema Brotons, director científic de Tursiops

RECUPERACIÓ D'OUS DE TAURÓ I RAJADA

ESPÈCIES EMBLEMÀTIQUES

Nounat d'escrita o rajada de boca rosa (*Raja brachyura*) d'un ou recuperat de la pesca accidental en el projecte Eggcase 2020. Foto: Associació Cayume.

L'Associació Cayume ha posat en marxa el projecte Eggcase 2020 per recuperar els ous de tauró i de rajada capturats accidentalment, en el qual col·laboren la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació del Govern de les Illes Balears i els pescadors del Port d'Andratx. Els ous recuperats s'incuben en aquaris fins que es desclouen i després s'alliberen a la mar els individus juvenils. Tot i que, sens dubte, l'impacte de la pesca és molt més gran que el resultat de la recuperació, aquest projecte pot inspirar mesures per atenuar-lo i, sobretot, canviar percepcions equivocades sobre aquestes espècies.

ASSOCIACIÓ CAYUME

FINANÇAMENT: 13.375 €

PERÍODE: 2020-2021

ÀMBIT: MALLORCA

«Volem que l'Eggcase 2020 sigui el primer pas per consolidar una metodologia senzilla i efectiva que es pugui replicar en altres indrets de les Balears. Crear sinergies entre el sector pesquer, la ciència i la societat és el camí per millorar la conservació dels taurons i de les rajades.»

Clàudia Pich, biòloga marina

ESTUDI DE TAURONS D'ALTA MAR

ESPÈCIES EMBLEMÀTIQUES

Tintorera o tauró blau (*Prionace glauca*) a la mar Balear. Foto: Agustí Torres.

Les poblacions de taurons pelàgics o d'alta mar han patit un gran declivi a la Mediterrània: el peix martell o llunada, el peix espasa i el solraig o marraix hi han minvat un 90 %, i el tauró blau o tintorera també s'hi ha reduït greument. Conèixer millor aquestes espècies és clau per poder-les protegir, però trobar-ne exemplars sol ser difícil, ja que en queden pocs i viuen molt enfora de la costa. Shark Med ha ideat un innovador sistema d'enregistrament remot que aportarà informació molt valuosa sobre aquestes espècies a la mar Balear, amb estacions repartides per totes les illes que col·laboren amb altres organitzacions. Les primeres imatges mostren que la mitat de les tintoreres que s'han enregistrat tenen hams clavats i arrosseguen llargues ginyes, probablement procedents de palangres de superfície.

SHARK MED

FINANÇAMENT: 30.000 €

PERÍODE: 2020-2021

ÀMBIT: ILLES BALEARS

«Els taurons són els grans oblidats de la mar Balear, però el seu paper és fonamental per al futur de la biodiversitat de la Mediterrània. El suport de Marilles ha estat clau per fer un gran pas per protegir-los i fer possible la posada en marxa d'un ambiciós projecte d'estudi i conservació que aglutina esforços a totes les Illes.»

Agustí Torres, president de Shark Med

TAURONS I RAJADES QUE PASSEN PER LLOTJA

ESPÈCIES EMBLEMÀTIQUES

Cinta transportadora amb caixons de peix, gamba i marisc frescs a la llotja de Palma, Mallorca. Foto: Biel Morey.

Saber quin és el volum de captures de tauró i rajada és essencial per avaluar els efectes de la pesca sobre les poblacions d'aquestes espècies i poder-les gestionar d'una manera adequada. Per això, durant un any es faran visites a la llotja de Palma —on es comercialitza el 70 % dels taurons i de les rajades capturats a les Balears— per saber quins tipus d'arts afecten més aquestes espècies i en quina època de l'any. La informació obtinguda ajudarà a desenvolupar un pla d'acció per conservar taurons i rajades a les Balears.

SAVE THE MED

FINANÇAMENT: 20.000 €

PERÍODE: 2020-2021

ÀMBIT: MALLORCA

«Els taurons i les rajades tenen unes característiques biològiques molt diferents de la resta de peixos. Però no se n'ha fet una gestió pesquera diferenciada, cosa que ha provocat que moltes espècies estiguin a punt d'extingir-se. Aquest projecte s'afegeix a la recerca que es du a terme a les Balears sobre elasmobranquis i els impactes que pateixen, i que ha de donar com a resultat una conservació eficaç d'aquestes espècies.»

Biel Morey, director de l'estudi Caracterització dels elasmobranquis comercialitzats a la llotja de Palma i vicepresident de Save the Med

CONÈIXER PER ESTIMAR

La mar Balear és espectacular, tant per dins com per fora. És una de les zones més riques i més ben conservades de la Mediterrània. Volem *enamorar* les persones, acostar-los la mar perquè coneguin la diversitat d'espècies i d'hàbitats que hi ha a les costes balears i que en gaudeixin. Un pas essencial per crear un context favorable que permeti recuperar un nivell de conservació excel·lent a la mar i a les costes balears.

PROGRAMA MARÍ PER A MENORCA

CONÈIXER PER ESTIMAR

Voluntariat del programa d'adopció de platges replegant fems a Cala Tirant, Menorca. Foto: Magda Teixidor Coll.

El GOB Menorca és una associació ecologista sense ànim de lucre l'objectiu de la qual és ajudar a aconseguir una economia realment sostenible compatibilitzant les activitats humanes amb els valors ambientals. Marilles dona suport al seu programa marí amb nombroses línies d'acció, entre les quals destaca la feina que fan en l'àmbit polític per aconseguir més protecció i finançament per als ecosistemes marins de Menorca.

L'any 2020, el GOB Menorca ha posat en marxa un programa d'adopció de platges per implicar la població en la conservació de la costa, oferint-li informació perquè conegui i cuidi el medi marí. El personal voluntari s'organitza en grups de feina que adopten un tram de platja on es comprometen a fer un mínim d'actuacions cada any. De moment, la iniciativa ja té més de mil sis-cents voluntaris que han adoptat cinquanta mil metres de costa.

GOB MENORCA

FINANÇAMENT: 43.000 €

PERÍODE: 2019-2021

ÀMBIT: MENORCA

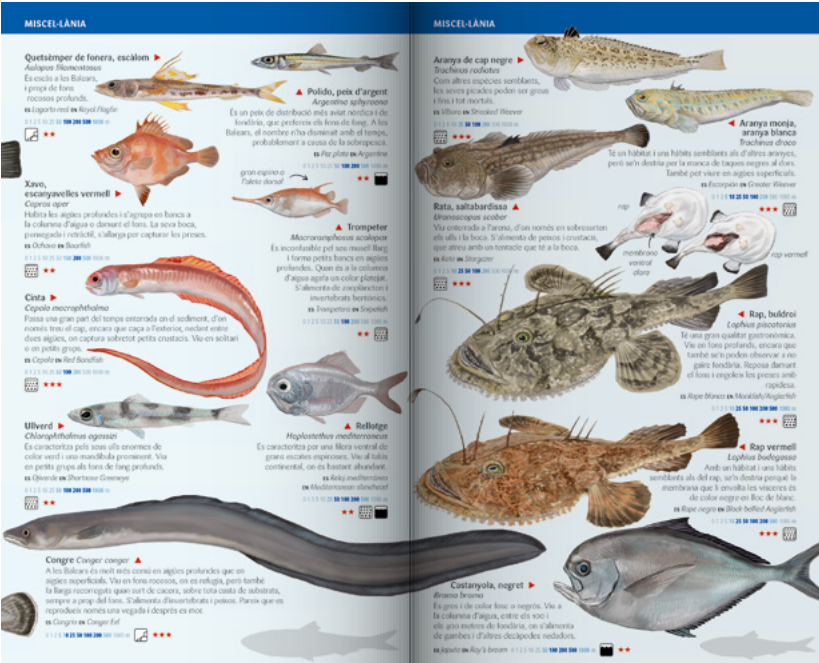
«Descobrir els valors naturals de la nostra costa és el primer pas per adonar-nos dels problemes que té el medi marí. És molt emocionant veure mil set-cents persones involucrades en la descoberta i la conservació de la costa de Menorca.»

Víctor Carretero, tècnic de medi marí del GOB Menorca

MINIGUIES DE FAUNA I FLORA MARINES

CONÈIXER PER ESTIMAR

Dues làmines de la miniguia de mar *Peixos pelàgics i de fons profunds* del mar Balear il·lustrades per Toni Llobet.

Feim feina amb l'il·lustrador naturalista Toni Llobet i l'editorial Cossetània en la producció d'una sèrie de deu minigües sobre la fauna i la flora marines de les Balears, a fi de donar a conèixer el riquíssim patrimoni natural de la mar Balear. És un recurs pensat per animar tothom a submergir-se dins l'aigua, a descobrir la vida marina i a participar activament en la seva preservació.

L'any 2020 s'han publicat els dos primers títols de la sèrie: *Peixos costaners* i *Peixos pelàgics i de fons profunds*. N'hem adquirit dotze mil exemplars, que s'han distribuït per centres educatius i organitzacions que impulsen l'educació ambiental marina. També estan a la venda a les llibreries de les Balears, perquè el públic pugui descobrir i reconèixer els peixos, els invertebrats i les algues que viuen a la mar Balear. La nostra Fundació no rep cap benefici directe per la venda d'aquestes guies.

PROJECTE PROPÍ

FINANÇAMENT: 18.720 €

PERÍODE: 2020

ÀMBIT: ILLES BALEARS

«Les espècies que surten a les minigües i els cartells divulgatius només són una petita mostra de la riquesa marina que habita la mar Balear. Esperam que animin molta gent a posar-se les ulleres i el tub i a descobrir-les per si mateixes.»

Toni Llobet, il·lustrador naturalista

DIVE CAMPS A FORMENTERA I MALLORCA

CONÈIXER PER ESTIMAR

ASSOCIACIÓ VELLMARÍ
A P O R T A L S B A I A S D E M A J O R I C A
VELLMARÍ
DIVERSITAT I CONÈIXER PER ESTIMAR

FINANÇAMENT: 50.000 €
PERÍODE: 2020
ÀMBIT: EIVISSA I FORMENTERA

«Si educàssim tots els infants i el jovent de les Balears en la importància vital de la Mediterrània i de tots els oceans, desapareixerien molts dels problemes que tenim ara. L'educació és el camí per recuperar la Mediterrània, perquè torni a ser aquella mar rica i espectacular que nosaltres no hem arribat a conèixer.»
Manu San Félix, biòleg marí i director d'imatge submarina de Vellmarí

Taller de recollida de dades a la badia de Palma, al Dive Camp Mallorca. Foto: Toni Frau.

Vellmarí és una associació i un centre de busseig ubicat al cor del port de la Savina, a Formentera. Du a terme activitats relacionades amb la conservació marina i la divulgació a través de la fotografia submarina, i recentment ha posat en marxa una de les activitats d'educació ambiental marina més innovadores de les Balears: els *dive camps*, o campaments de busseig.

Es tracta d'uns campaments de dia, adreçats al jovent de 8 a 17 anys, que inclouen un programa d'activitats en contacte directe amb la mar, com ara tècniques de busseig, fotografia submarina i tallers d'ecologia marina. Els joves conviuen en grup durant una setmana a bord de la goleta *Princesa del Mar*, acompanyats d'un equip de professionals.

L'any 2020, els *dive camps* han arribat a Mallorca gràcies a la col·laboració del Club Nàutic s'Arenal i Life & Sea.

ARXIPÈLAG BLAU

CONÈIXER PER ESTIMAR

IB3
B

FINANÇAMENT: 100.000 €
PERÍODE: 2020-2022
ÀMBIT: ILLES BALEARS

Equip durant el rodatge de la sèrie documental *Arxipèlag blau* a Fornells, Menorca. Foto: Miraprim.

Les meravelles naturals de la mar Balear seran protagonistes d'una sèrie de vuit capítols que coproduïm amb IB3, l'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears, en el rodatge i l'edició dels quals participen els talents audiovisuals més destacats de les Illes. Amb aquesta sèrie volem mostrar la riquesa que s'amaga a la mar Balear —la diversitat d'espècies, els hàbitats i els paisatges encara desconeguts—, per inspirar optimisme i contribuir a construir un futur millor per conservar-la. També es produirà un documental sobre les àrees marines protegides.

EL FÒRUM MARÍ, UN ESPAI DE REFLEXIÓ

CONÈIXER PER ESTIMAR

FÒRUM MARÍ
FORO MARINO

FINANÇAMENT: 12.500 €

PERÍODE: 2020

ÀMBIT: EIVISSA I FORMENTERA

Conferència inaugural del segon Fòrum Marí. A damunt l'escenari, l'equip promotor; a les pantalles, Carlos Duarte, Gloria Fluxà, Enric Sala i Marc Rahola. Foto: Fòrum Marí.

El Fòrum Marí és un espai de referència per debatre els desafiaments que planteja la conservació de la mar i reflexionar-hi, divulgar bones pràctiques i assumir compromisos relacionats amb els reptes pendents per a totes les parts involucrades, públiques i privades.

En l'edició de l'any 2020 —marcada per la COVID-19—, trenta experts internacionals i nacionals han coincidit en el fet que la conservació de la mar i de les costes de les Balears ha de ser el nucli de qualsevol pla de recuperació. I aquest mateix any s'ha celebrat la primera edició del Fòrum Futur, un punt de trobada perquè el jovent presenti idees i treballs per preservar el món que hereterà.

Formam part del grup promotor del Fòrum Marí, juntament amb OD Group, BeBlue - Trasmapi, l'Associació Vellmarí, la Fundació Pacha i Ibiza Preservation.

«El Fòrum Marí és un espai de reflexió i assumpció de compromisos en clau de corresponsabilitat entorn del medi marí per a totes les parts involucrades, públiques i privades. I tan important és l'esdeveniment com el seguiment de les propostes durant la resta de l'any; les entitats de l'equip promotor, entre les quals hi ha Marilles, en són peces fonamentals.»

Sandra Benbeniste,
directora d'Ibiza Preservation

FESTIVAL DE CINE DE MENORCA

CONÈIXER PER ESTIMAR

FESTIVAL INTERNACIONAL
DE CINE DE MENORCA

FESTIVAL
INTERNACIONAL
DE CINE DE
MENORCA
SOCIAL & SOSTENIBLE

FINANÇAMENT: 1.500 €

PERÍODE: 2020

ÀMBIT: MENORCA

Projecció de la pel·lícula *La cançó del mar* a la sala Canal Salat, a Ciutadella, Menorca. Foto: Festival Internacional de Cine de Menorca.

El Festival Internacional de Cine de Menorca està compromès amb el medi ambient. L'any 2020, el suport de Marilles s'ha destinat a una jornada dedicada exclusivament a curtmetratges de ficció sobre sostenibilitat: *Santuario*, d'Álvaro Longoria i Carlos Bardem, i *Viure la mar*, de Magda Timoner. Les projeccions s'han acompanyat d'un col·loqui entorn dels problemes del canvi climàtic i la pèrdua de la biodiversitat al planeta.

CONGRÉS D'ORNITOLOGIA

CONÈIXER PER ESTIMAR

Foto de grup del segon Congrés d'Ornitologia de les Terres de Parla Catalana, al Llatzeret de Maó, Menorca. Foto: Societat Ornitològica de Menorca.

SOCIETAT ORNITOLÒGICA
DE MENORCA (SOM)

FINANÇAMENT: 2.000 €

PERÍODE: 2020

ÀMBIT: MENORCA

Les aus marines han estat les protagonistes del segon Congrés d'Ornitologia de les Terres de Parla Catalana (COTPC), que s'ha celebrat amb el lema «Aus marines: un tresor en perill». El congrés ha reunit nombroses organitzacions que treballen a favor del coneixement, la divulgació i la preservació del medi natural, i ha permès que grups ornitològics i personal investigador hi presentin els seus darrers estudis i participin en els tallers.

REFORÇAR LES ONG

Les Balears disposen d'un ampli teixit d'organitzacions i associacions que fan una feina excel·lent en termes de conservació marina. Per continuar avançant en la millora de la mar Balear, volem que aquestes entitats continuïn creixent en volum, professionalització i impacte. Adquirir i reforçar certes habilitats els permetrà incrementar la seva eficàcia i aconseguir els seus objectius.

Gràcies a la donació de KGH Nature —una corporació benèfica d'Alemanya—, l'any 2020 hem pogut posar en marxa un programa de formació i capacitació per a ONG adreçat a personal i voluntariat d'una vintena d'organitzacions de totes les Illes Balears.

La nostra proposta formativa —en col·laboració amb Stone Soup Consulting— té el propòsit de reforçar les capacitats i competències de les entitats del tercer sector que aborden els desafiaments de l'entorn marí de les Balears. Gràcies a aquesta, representants d'organitzacions de totes les Illes han assistit a un programa compost per tres mòduls: planificació estratègica, comunicació estratègica i captació de fons.

Les sessions formatives, d'un dia de durada, s'han impartit a cada illa (a Eivissa i Formentera, conjuntament) i s'han acompanyat d'un procés de mentoria personalitzat. Cada organització i participant ha tingut l'oportunitat de desenvolupar o revisar una estratègia, un pla de comunicació i una proposta de projecte per captar fons. El programa de formació continuarà l'any 2021 i al llarg dels anys que venen.

Curs de comunicació estratègica impartit a Mallorca als representants de les organitzacions marines de l'illa. Foto: Fundació Marilles.

REFORÇAR LES ONG

STONE SOUP CONSULTING

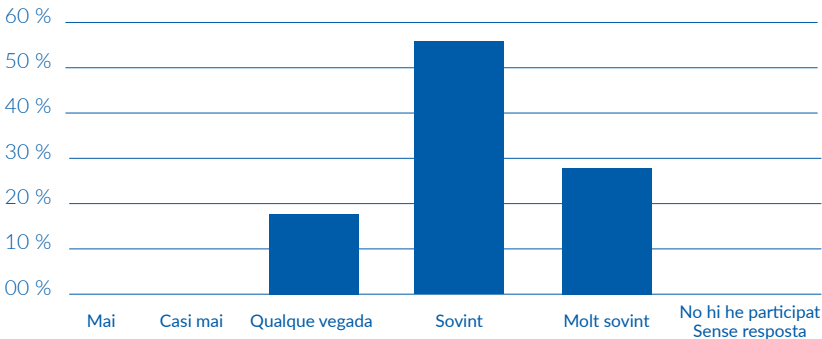

FINANÇAMENT: 35.000 €

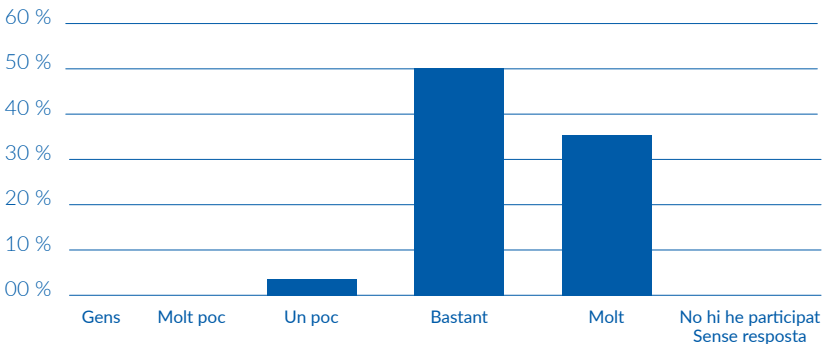
PERÍODE: 2020

ÀMBIT: ILLES BALEARS

Amb quina freqüència aplicareu el que heu après en el vostre context professional?

Quin grau de profit heu tret d'aquesta formació per a la vostra organització?

«Ha estat una gran oportunitat poder participar en les formacions organitzades per Marilles. Ens han aportat inspiració i molt de valor, així com bones eines per millorar la nostra gestió i poder aconseguir un impacte més gran de la nostra missió: protegir i regenerar l'entorn natural.»

Elena Jaume, coordinadora de Cleanwave

CONTAMINACIÓ I PRESSIONS

La mar Balear està sotmesa a molta pressió: menys del 0,20 % de la superfície està tancat a la pesca, quasi 78 espècies marines estan amenaçades, suporta 500.000 habitants més des del 1997, hi suren tones de plàstic i consumim deu vegades més peix del que captura la flota local. Però estam a temps de recuperar-la i de fomentar una economia que respecti el planeta i les persones.

CAP AL RESIDU ZERO

CONTAMINACIÓ I PRESSIONS

REZERO

Rezero
Fundació prevenció
residus i consum

FINANÇAMENT: 60.000 €

PERÍODE: 2021-2023

ÀMBIT: ILLES BALEARS

«El suport que ofereix Marilles a Rezero permet construir ponts amb iniciatives socials, polítiques i econòmiques de prevenció de residus i reutilització, i contribueix a situar les Illes Balears com un territori pioner en el camí cap al residu zero.»

Rosa García,
directora de Rezero

Iniciativas que
avanzan hacia
el residuo cero
en Baleares

**Ideas circulares,
resultados redondos**

Rezero

“
Recupe-
ramos las
tierras de
cultivo para
ofrecer sólo
producto de
Ibiza
”

Ecofeixes S. Coop

El objetivo de Ecofeixes es el de ser una herramienta para los payeses y agricultores ecológicos de Ibiza para poder comercializar y dar la confianza al consumidor de que el producto que se vende está realmente producido en la isla. Se creó el 22 de mayo de 2013. En estos momentos cuenta con 14 socios con una visión compartida, recuperar las tierras de cultivo y vender variedad de producto 100% producido en Ibiza.

Ideas circulares, resultats rodons, un recull de les iniciatives il·lenques que duen a la pràctica accions inspiradores i referents en la prevenció de residus i el consum responsable. Foto: Rezero.

Rezero fa feina a les Balears amb l'objectiu d'assolir una economia de residu zero i situar l'arxipèlag com un territori de referència d'àmbit europeu pel que fa a prevenció de residus i reutilització.

En col·laboració amb altres organitzacions, Rezero fa anys que treballa en la Llei balear de residus, un document clau (aprovat el març de 2021) per solucionar el problema de la contaminació per plàstics. Hem renovat el nostre suport a Rezero per seguir de prop la implementació de les mesures de prevenció i reutilització previstes en aquesta llei en els àmbits autonòmic, insular i municipal.

Una de les prioritats serà impulsar un sistema integral de reutilització d'envasos de begudes, aliments i productes que pugui servir d'inspiració a altres territoris. I continuar fent feina per consolidar una xarxa activa d'entitats ambientals, socials i econòmiques amb la finalitat de reduir els residus i promoure la reutilització d'envasos.

MENORCA SENSE PLÀSTIC

CONTAMINACIÓ I PRESSIONS

MENORCA SENSE PLÀSTIC

FINANÇAMENT: 10.000 €

PERÍODE: 2020

ÀMBIT: MENORCA

Aspecte de cala Barril, a Menorca, els darrers dies d'hivern, després dels temporals de tramuntana. L'accés a aquesta cala verge i sense serveis és sempre a peu, pel camí de Cavalls, cosa que fa que hi hagi una afluència mínima de banyistes. Foto: David Arquimbau.

Menorca sense Plàstic és una aliança de cinc entitats amb una trajectòria important en la protecció i la preservació de l'entorn que ajunten forces per lluitar contra els plàstics d'un sol ús. Els seus objectius principals són coordinar els esforços per prevenir i reduir l'ús de plàstics, investigar les alternatives al plàstic no retornable i crear la certificació Menorca sense Plàstic per a les empreses locals.

La seva tasca és essencial per implementar d'una manera efectiva la Llei de residus balear (que es comença a aplicar la primavera de 2021), que prohibeix la venda de nombrosos productes de plàstic d'un sol ús. L'aliança està integrada per la Fundació per a la Preservació de Menorca, el GOB Menorca, l'OBSAM, Per la Mar Viva i l'Associació Leader Illa de Menorca.

«En les darreres dècades, l'ús indiscriminat de plàstics d'un sol ús ha creat un problema ambiental greu que afecta tot el planeta. “Pensa globalment, actua localment” és el leimotiv de l'aliança Menorca sense Plàstic, que vol aportar solucions locals a aquest tipus de contaminació.»

Marta Pérez, coordinadora
de Menorca sense Plàstic

LA QUALITAT DE L'AIGUA DE MENORCA

CONTAMINACIÓ I PRESSIONS

Biòlogues marines fent una pràctica d'identificació d'espècies a Son Saura, Menorca. Foto: David Carreras.

Actualment, l'OBSAM elabora un estudi per avaluar la qualitat de l'aigua de bany de les cales de Menorca, utilitzant les algues del gènere *Cystoseira* com a bioindicadors. El projecte analitza les cent tres cales que ja es varen analitzar amb la mateixa metodologia en un estudi del 2005.

Durant els darrers estius han anat apareixent, cada vegada amb més freqüència, notícies sobre la proliferació de microalgues que tenyeixen de verd l'aigua d'algunes cales de l'illa, que en deterioren la imatge i en provoquen, de manera puntual, el tancament al bany. Amb aquest estudi s'esbrinarà si l'augment de les aigües residuals i la pressió turística creixent, a més d'altres perturbacions, han afectat la qualitat de l'aigua. A partir dels resultats que s'hi obtenguin, es podran prendre les mesures adequades per prevenir aquests episodis.

OBSERVATORI
SOCIOAMBIENTAL
DE MENORCA (OBSAM)

obsam

FINANÇAMENT: 27.560 €

PERÍODE: 2020

ÀMBIT: MENORCA

«Les algues del gènere *Cystoseira* són molt sensibles a les perturbacions i s'utilitzen com a bioindicadors. Gràcies al finançament i el compromís de Marilles, hem pogut repetir un estudi que es va fer l'any 2005 a partir del qual hem observat l'evolució d'aquestes algues a les cales de Menorca, les principals zones d'atractiu turístic de l'illa.»

Marta Sales, doctora en biologia i coordinadora del projecte

Bosc de *Cystoseira crinita*, un tipus d'alga marró amb un alt valor ecològic, a Calesmorts, Menorca. Foto: OBSAM.

LES PRESSIONS DEL MEDI MARÍ

CONTAMINACIÓ I PRESSIONS

Panoràmica de la badia de Fornells, Menorca. L'impacte que hi varen causar les piscifactories en els anys vuitanta encara és evident davall aigua.
Foto: David Arquimbau.

Un equip de l'OBSAM ha posat en marxa un estudi sobre els usos i les activitats del litoral i el medi marí de la Reserva de Biosfera de Menorca, amb l'objectiu de detectar-hi amenaces i pressions, avaluar-ne els possibles impactes i elaborar una proposta de restauració dels hàbitats afectats. El projecte vol contribuir a millorar l'estat de conservació dels ecosistemes marins i revertir els impactes que ja els afecten, en la mesura que es pugui.

En la primera fase s'hi han identificat un total de trenta-sis pressions, com ara l'aqüicultura, la contaminació lumínica o els abocaments. Moltes es generen a terra i estan vinculades als ports o a les urbanitzacions costaneres. El projecte també compta amb el suport de la Reserva Biosfera de Menorca i de Menorca Preservation, es desenvolupa en el marc del programa de seguiment del medi marí de l'OBSAM i té l'ambició de convertir-se en un seguiment a llarg termini.

OBSERVATORI
SOCIOAMBIENTAL
DE MENORCA (OBSAM)

obsam

FINANÇAMENT: 4.000 €

PERÍODE: 2020

ÀMBIT: MENORCA

«Iniciar aquest projecte ha suposat omplir un dels buits d'informació més importants de Menorca, perquè conèixer els usos i les activitats que es desenvolupen en el medi marí i saber quines pressions hi generen és bàsic per gestionar els recursos. Una idea compartida amb les diverses entitats que hi han cregut, com Marilles.»

Eva Marsinyach, responsable del seguiment del medi marí de l'OBSAM

CENT DIES DE RECERCA A BORD DE LA STENELLA

CONTAMINACIÓ I PRESSIONS

L'embarcació elèctrica *Stenella* a Portocolom, Mallorca. Foto: Mark Wüst.

L'empresa hispano-suïssa Ocean Observer ha construït una embarcació elèctrica propulsada amb energia renovable, que ha batiat amb el nom de *Stenella*. El projecte té com a objectiu oferir la *Stenella* com a plataforma de recerca i divulgació per a iniciatives de conservació marina. El projecte compta amb el suport d'investigadores, activistes i divulgadores reconegudes, que expliquen què farien si poguessin sortir a la mar durant deu dies amb aquesta embarcació: estudiar taurons, eliminar algues invasores a Cabrera, enregistrar la riquesa de les àrees marines protegides o fer estudis de biodiversitat són algunes de les seves propostes.

OCEAN OBSERVER

FINANÇAMENT: 3.630 €

PERÍODE: 2020-2021

ÀMBIT: MALLORCA

FINANÇAMENT

Detall d'una esponja incrustant vermella (*Crambe crambe*), que utilitza toxines per competir amb altres esponges pel substrat disponible. Foto: Xavier Mas.

RESUM FINANCER

L'any 2020, el finançament ens ha arribat principalment a través de tres fundacions. La Fundació Ades-sium i la Fundació Mava, ambdues amb molta experiència en filantropia i projectes de conservació marina a la Mediterrània, han donat suport a Marilles des del començament. A aquestes dues s'ha afegit Fundatur, que és la primera fundació balear que ens ha fet una gran aportació. També hem rebut finançament dels fons Interreg Med per al projecte MPA Networks, de KGH Nature per al programa de formació d'ONG i d'OHPEEN per a la conservació dels taurons.

ANY 2020

HEM INVERTIT

1.072.514 €

HEM FINANÇAT

30 PROJECTES

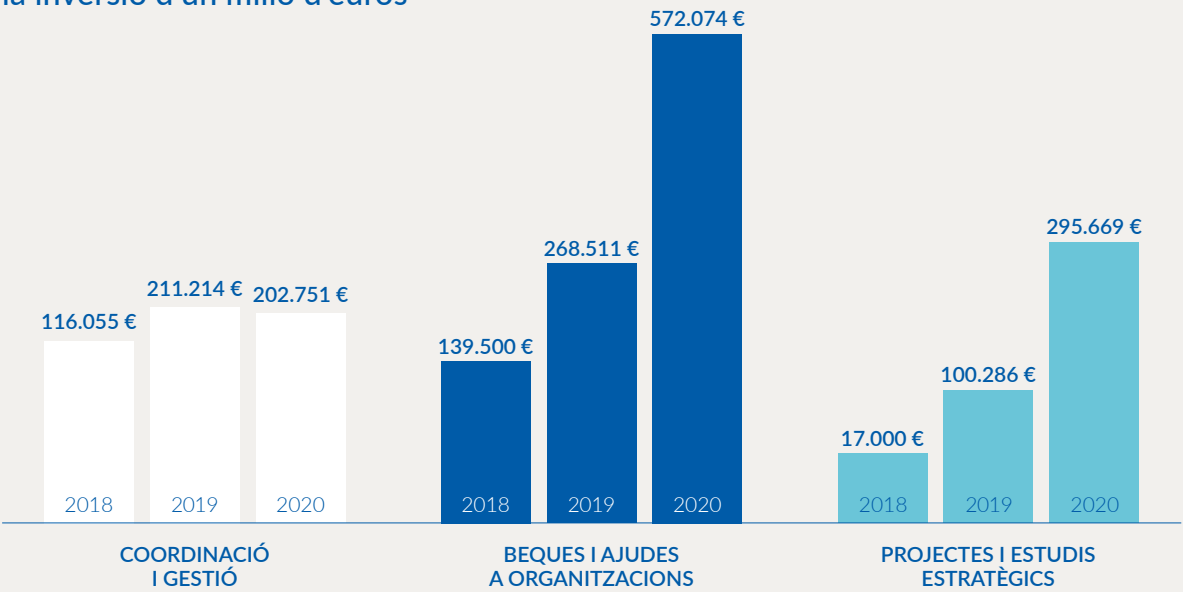
HAN REBUT FONS

19 ENTITATS

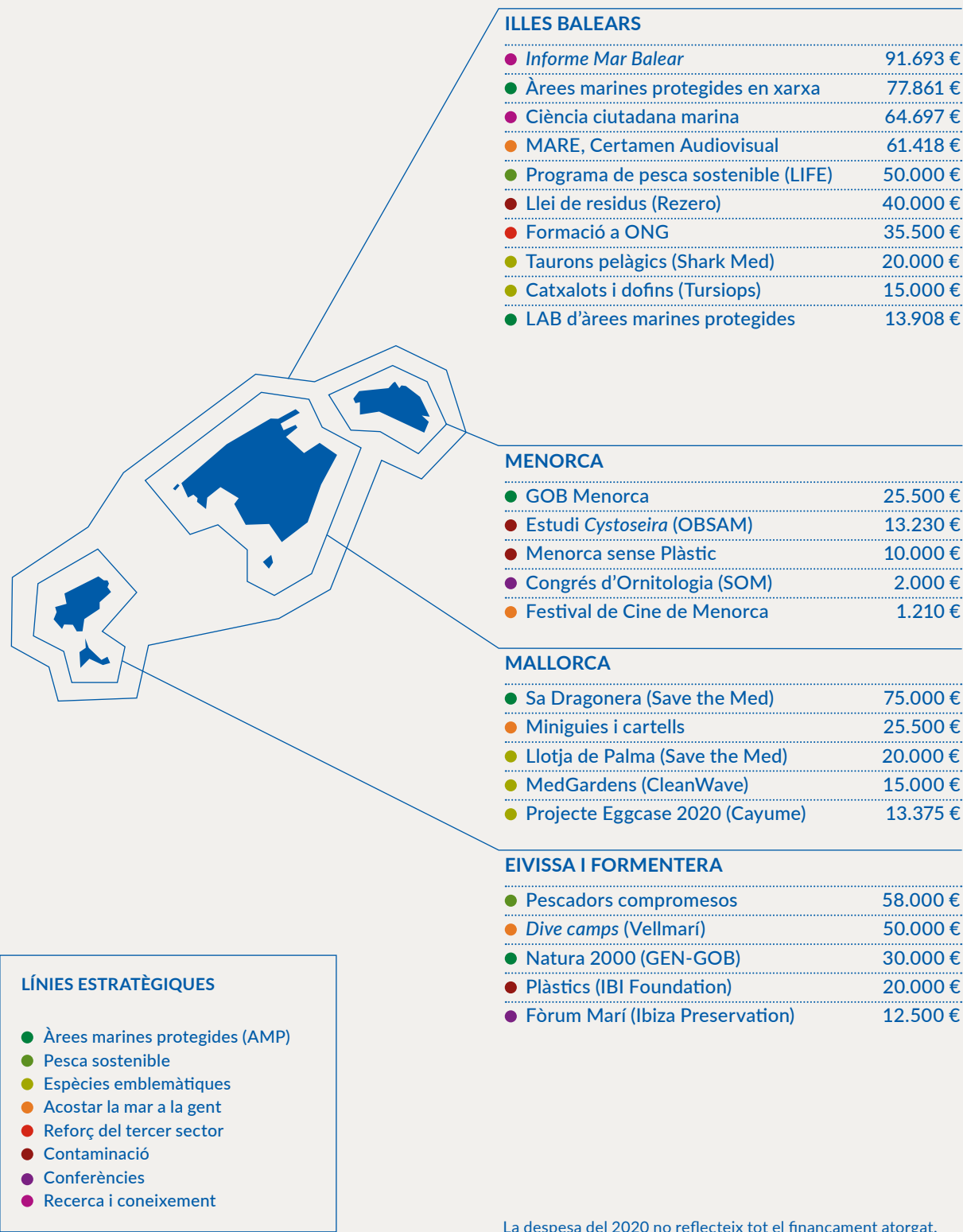
INVERSIÓ TOTAL

L'any 2021 esperam mantenir la inversió d'un milió d'euros

INVERSIÓ PER PROJECTE,
ILLA I LÍNIA ESTRATÈGICA

La despesa del 2020 no reflecteix tot el finançament atorgat.

PROMOVEM
LA FILANTROPIA
AMBIENTAL

Promovem la filantropia ambiental, la donació desinteressada de recursos privats, amb l'únic objectiu de millorar el medi ambient.

La filantropia té un paper clau en l'àmbit cultural, social i ambiental. Tot i que avui dia augmenta a tot el món, encara està poc desenvolupada a Espanya i les Balears en comparació amb altres països europeus. I només una petita part de l'activitat filantròpica es destina a objectius ambientals.

Volem ampliar la filantropia ambiental a les Illes actuant com a punt de trobada per a totes aquelles persones que vulguin aportar fons per a la conservació de la mar Balear. Quan els donants s'uneixen i coordinen esforços, passen grans coses.

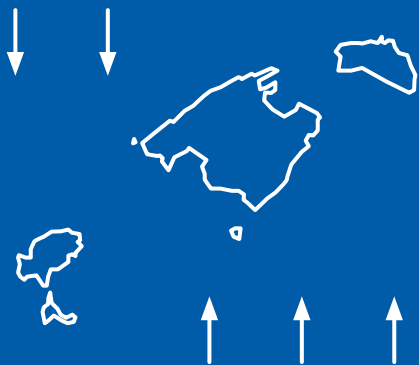
Si vols més informació, escriu-nos a info@marilles.org.

DONA'NS SUPORT

Ajuda'ns a conservar la bellesa de la mar Balear.

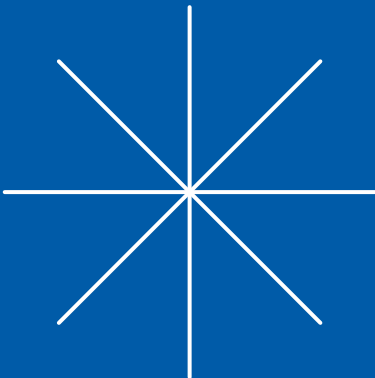
Si vols fer un donatiu a Marilles,
escriu-nos a: info@marilles.org o entra a
www.marilles.org/donate.

**NECESSITAM
MÉS RECURSOS**

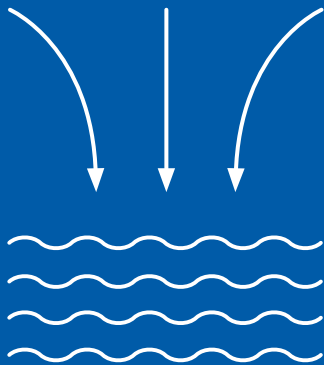
Per convertir les Illes Balears en un exemple mundial de conservació de la mar, necessitam l'ajuda d'altres fundacions, patrocinis i donacions individuals.

**TENIM EXPERIÈNCIA
EN FILANTROPIA
I CONSERVACIÓ**

Comptam amb el finançament i l'experiència de fundacions internacionals de reconegut prestigi i amb un impressionant historial en conservació marina dins i fora de la Mediterrània.

**DESTINAM CADA EURO
A PROJECTES LOCALS**

Gràcies al suport de la Fundació Adessium, tenim les despeses d'organització cobertes, cosa que permet que cada euro que rep Marilles es destini íntegrament a projectes per conservar la mar Balear.

**CERCAM EL MÀXIM
IMPACTE**

El nostre objectiu és maximitzar l'impacte de cada euro invertit en termes de conservació marina. Tots els projectes passen un rigorós procés de selecció abans de ser finançats, i col·laboram amb altres fundacions per evitar duplicitats i aprofitar oportunitats.

Subscriu-te a la nostra *newsletter*.

Segueix-nos a les xarxes:

Instagram.com/marillesfoundation

Facebook.com/marillesfoundation

Twitter.com/MarillesFund

info@marilles.org

www.marilles.org

Som una fundació sense ànim de lucre que treballa per convertir les Illes Balears en un referent mundial de conservació marina. Cada euro que rep Marilles l'invertim en projectes locals per preservar la biodiversitat i la bellesa de la mar Balear.